

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość –
II etap edukacyjny –
język polski

Województwo śląskie –
Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli “WOM”
w Bielsku-Białej

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
“WOM” w Bielsku-Białej – Sylwia Piekarczyk.

SCENARIUSZ 1

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA uczniów klasy VI szkoły podstawowej

PROWADZONYCH PRZEZ: nauczyciela języka polskiego

TEMAT: Co to jest legenda?

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA):

- Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].
- Znajomość wybranych utworów literatury polskiej [...].
- Kształcenie postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej.
- Rozbudzanie potrzeby tworzenia tekstów o walorach estetycznych i podejmowania samodzielnych prób literackich.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE (PODSTAWA PROGRAMOWA):

Uczeń:

- omawia elementy świata przedstawionego,
- rozpoznaje fikcję literacką; rozróżnia i wyjaśnia elementy realistyczne i fantastyczne,
- rozpoznaje czytany utwór jako legendę,
- opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność,
- określa tematykę oraz problematykę tekstu,
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio,
- tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny.

METODY PRACY:

- praca z tekstem,
- ćwiczenia przedmiotowe,
- dyskusja.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- tablety z dostępem do Internetu,
- techniki multimedialne (kod QR, tablica Linoit, interaktywna tablica Padlet),
- koło do losowania uczniów na Wordwallu,

- ćwiczenia interaktywne na ZPE: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021], <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021], <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021]
- tekst legendy o bazyliuszku na Wolnych Lekturach: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/legendy-warszawskie-bazyliszek/> [dostęp: 20.12.2021],
- słowniczek na ZPE: <https://zpe.gov.pl/a/slowniczek/DSp02Xyx4> [dostęp: 20.12.2021]

PRZEWIDYWANY CZAS: 2 x 45 minut

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Odczytanie tematu lekcji z wykorzystaniem przygotowanych wcześniej kodów QR – załącznik 1.

QR CODE

Wygenerowano na www.qr-online.pl

Źródło: opracowanie własne

Nauczyciel podaje cele lekcji sformułowane w języku ucznia. Są one zapisane i wyświetlone na interaktywnej tablicy Padlet – **załącznik 2:**

Język polski klasa 6

on-line

Co to jest legenda?

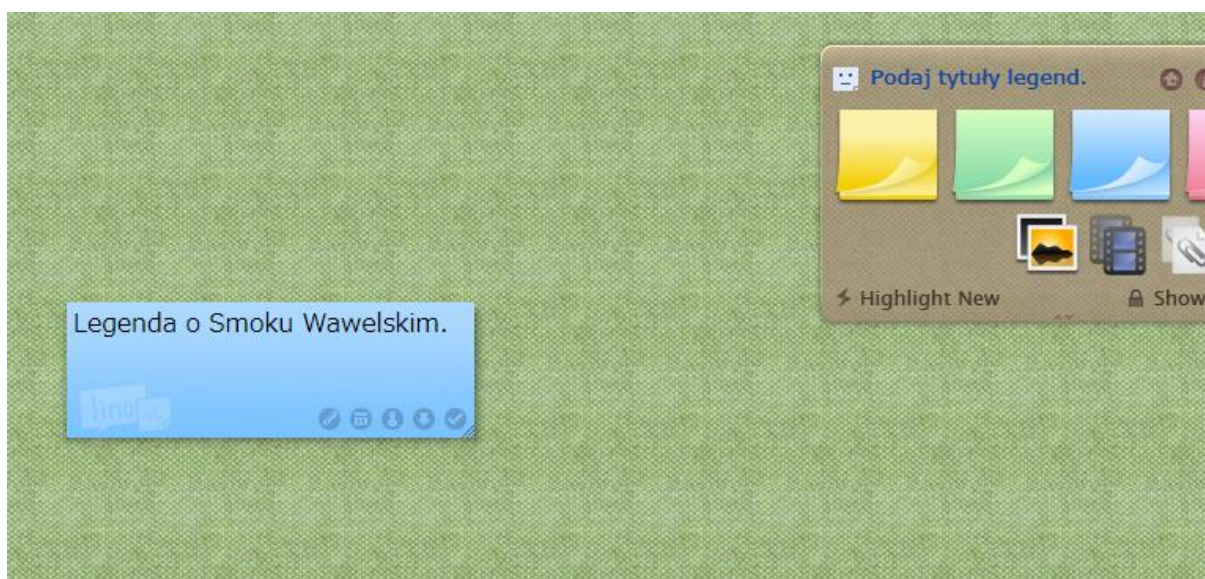
CELE LEKCJI:

Dziś na lekcji:

- przypomnę sobie tytuły znanych legend;
- powtórzę i utrwale wiadomości na temat legendy jako gatunku literackim;
- dowiem się, jak rozpoznać legendę;
- nauczę się pisać własną legendę.

Źródło: opracowanie własne

Część 2. Zapisanie przez uczniów na wirtualnej tablicy Linoit (**załącznik 3**) tytułów znanych im legend. Nauczyciel uzupełnia tytuły podane przez uczniów.

Źródło: opracowanie własne

Część 3. Odczytanie legendy o bazyliuszku na stronie Wolne Lektury:

<https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/legendy-warszawskie-bazyliszek/> [dostęp: 20.12.2022]

Uczniowie z SPE mogą skorzystać z dostępnej na platformie Wolne Lektury opcji lektora i w trakcie czytania jednocześnie słuchać legendy.

Część 4. Uporządkowanie planu wydarzeń przeczytanej legendy – uczniowie wykonują ćwiczenie nr 1 na ZPE: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021] (**załącznik 4**).

Ćwiczenie 1

Uporządkuj punkty planu wydarzeń.

Wykonywanie znakomitej zbroi dla kasztelana przez Melchiora Ostrogę.	↕
Zabawa Halszki i Maćka.	↕
Wejście do piwnic tajemniczego zwaliska.	↕
Zabicie bazyliuszka.	↕
Przeostrogą ojca.	↕
Pojawienie się Walusia.	↕
Rada Hermenegildusa.	↕
Na rynku.	↕
Droga w stronę Krzywego Koła.	↕
Wyprawa Jana Ślęzaka do lochu w zamian za darowanie życia.	↕
Radość rodziców.	↕
Ujrzanie bazyliuszka i kryjówka dzieci.	↕
Poszukiwanie dzieci i śmierć służącej Agaty.	↕
Popisy niedźwiedzia Miszki.	↕
Otwarcie furty i śmierć Walusia.	↕
Wiadomość o wejściu dzieci do piwnicy i szukanie pomocy u doktora - czarownika.	↕
Odnalezienie dzieci.	↕

Źródło: opracowanie własne

Część 5. Opowiadanie legendy na podstawie uporządkowanego wcześniej planu wydarzeń.

Kolejność uczniów jest wyznaczana w drodze losowania. W tym celu nauczyciel wykorzystuje aplikację Wordwall (**załącznik 5**). Losowany jest numer lub imię osoby z danej klasy. Jeśli numer lub imię się powtarza, to następuje ponowne losowanie i do odpowiedzi jest wyznaczana osoba z grupy, która jeszcze nie odpowiadała tak, aby każdy miał możliwość zaprezentowania swoich umiejętności.

Przeciągnij, aby zakręcić kołem

Źródło: opracowanie własne

Część 6. Omówienie elementów świata przedstawionego w legendzie. Nauczyciel zadaje pytania dotyczące miejsca wydarzeń, czasu wydarzeń oraz bohaterów, np. Gdzie rozgrywają się wydarzenia? Kiedy rozgrywają się wydarzenia? Kto w nich uczestniczy?

Część 7. Uczniowie wykonują ćwiczenie 2 na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej:

<https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021] (**załącznik 6**). Polega ono na wskazaniu elementów realistycznych, fantastycznych i historycznych w tekście legendy o bazyliuszku.

Ćwiczenie 2

Uporządkuj elementy prawdopodobne, fantastyczne i historyczne, przydzielając je do odpowiednich grup.

Elementy fantastyczne

Elementy prawdopodobne

Elementy historyczne

Zabijanie przez potwora
wzrokiem.

Bazylipek zabijający sam
siebie po ujrzeniu odbicia
w lustrze.

Radość rodziców po
odnalezieniu dzieci.

Warszawa.

Zabicie wzrokiem Walusia
i Agaty.

Poszukiwanie spóźnionych
dzieci przez służącą.

Dzieci bawiące się na rynku.

Nieposłuszeństwo dzieci
i wejście do lochów.

Bazylipek.

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Źródło: opracowanie własne

Część 8. Przypomnienie definicji legendy i jej cech identyfikacyjnych. Wykorzystanie w tym celu zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej: <https://zpe.gov.pl/a/slowniczek/DSp02Xyx4> [dostęp: 20.12.2021] (**załącznik 7**). Wskazanie na obecność elementów fantastycznych, prawdopodobnych oraz historycznych.

Słowniczek

---

baśń

opowieść o nadnaturalnych postaciach i zjawiskach, odzwierciedlająca ludowe wierzenia, poglądy, stosunki międzyludzkie

legenda

1. opowieść dotycząca życia świętych i bohaterów lub jakichś wydarzeń historycznych, nasycona motywami fantastyki i cudowności; 2. osoba otoczona niezwykłą sławą; 3. zmyślane lub przesadzone historie dotyczące sławnych ludzi, miejsc albo zdarzeń historycznych, 4. krótki tekst na marginesie mapy, objaśniający występujące na niej symbole graficzne i barwne, 5. napis na monecie, medalu lub pieczęci 6. liryczny utwór instrumentalny

postać fantastyczna

bohater fikcyjny występujący w literaturze fantasy, baśniach, mitologiach, legendach; wyróżnia się niezwykłymi, nadludzkimi cechami i zdolnościami

postać historyczna

postać o określonym życiorysie, która zapisała się swoim czynami na kartach historii; jej dzieje badają historycy; przeciwieństwo postaci fikcyjnej

Źródło: Zintegrowana Platforma Edukacyjna

Część 9. Sformułowanie problemu przez nauczyciela: Czy tekst o bazyliuszku rzeczywiście jest legendą? Dyskusja.

Nauczyciel może zadawać pytania pomocnicze: Czy występują w utworze elementy fantastyczne? Jeśli tak, to jakie? Czy wskazane zostało wskazane miejsce historyczne lub postać historyczna? Czy występują elementy fikcji prawdopodobnej?

Część 10. Wykonanie ćwiczenia nr 3 na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej:

<https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021] (**załącznik 8**) polegającego na porównaniu legendy z innymi gatunkami literackimi, tj. baśnią i mitem.

Ćwiczenie 3

Połącz nazwę gatunku literackiego z jego definicją.

Legenda	Opowieść wyrażająca wierzenia danej społeczności.
Baśń	Opowieść o treści fantastycznej, ale związana z jakąś postacią lub miejscem historycznym.
Mit	Utwór o treści fantastycznej, zawiera normy moralne, ideały więzi społecznych i sprawiedliwych zachowań.

[Pokaż odpowiedź](#)

Źródło: opracowanie własne

Część 11. Rozwiązanie krzyżówki dotyczącej znanych legend – ćwiczenie 4 na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021] (**załącznik 9**).

Ćwiczenie 4

Rozwiąż krzyżówkę.

1.														
2.														
3.														
4.														
5.														
6.														
7.														

1. Potwór, który zabijał wzrokiem.
2. Smok, który był postrachem dla mieszkańców Krakowa.
3. Nazwa szczytu w Tatrach, z którym wiąże się legenda o Śpiącym Rycerzu.
4. Legenda o Warsie i .....
5. Córka księżca, która nie chciała Niemca za męża.
6. Szlachcic, który chciał oszukać diabła.
7. Założenie Gniezna wiązało się z historią trzech braci: Lecha, Czecha i .....

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Źródło: opracowanie własne

Część 12. Zadanie zadania domowego: Napisz wymyśloną przez siebie legendę związaną z jakimś historycznym miejscem lub prawdziwą postacią. Pamiętaj, że powinny wystąpić w niej elementy fantastyczne. Twoja praca powinna zawierać przynajmniej 150 słów. Ocenie będzie podlegać również poprawność ortograficzna, interpunkcyjna oraz językowa.

EWALUACJA ZAJĘĆ

W ramach podsumowania uczniowie mają dokończyć zdania:

- Na dzisiejszej lekcji dowiedziałem się...
- Najtrudniejsze dzisiaj dla mnie było...

BIBLIOGRAFIA:

1. *Legenda o bazyliuszku*: dostępna online: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/legendy-warszawskie-bazyliszek/> [dostęp: 20.12.2021]
2. *Słowniczek* na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, dostępny online: <https://zpe.gov.pl/a/slowniczek/DSp02Xyx> [dostęp: 20.12.2021]

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik 1. Kod QR z tematem lekcji

QR CODE

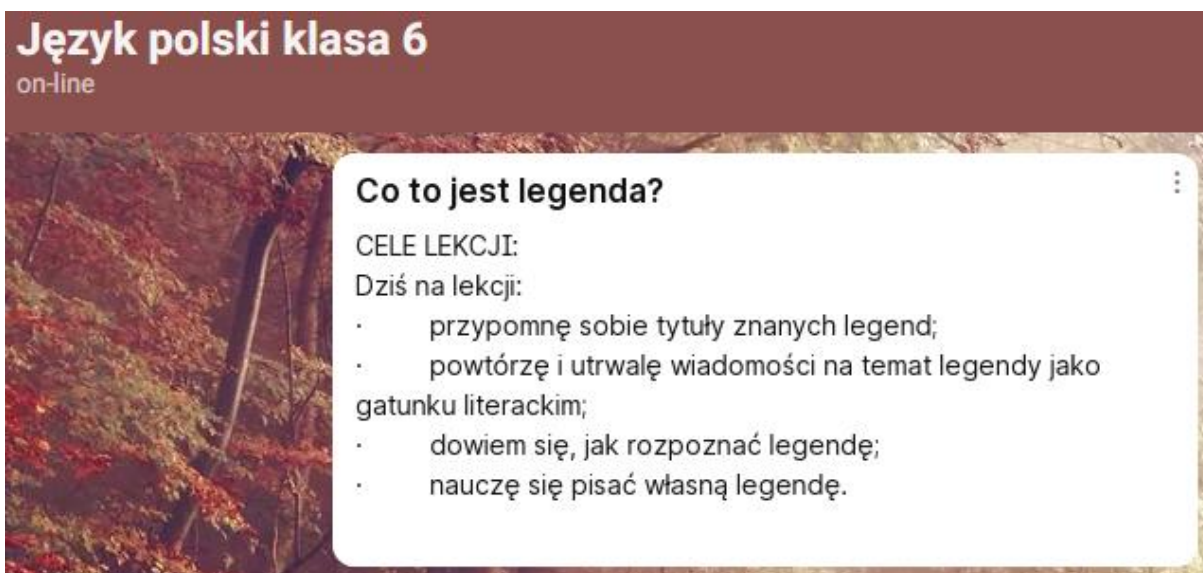
Wygenerowano na www.qr-online.pl

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 2. Padlet z celami lekcji.

A screenshot of a digital board titled "Język polski klasa 6 on-line". The board features a background image of a forest with autumn foliage. A white text box on the board contains the following content:

Co to jest legenda?

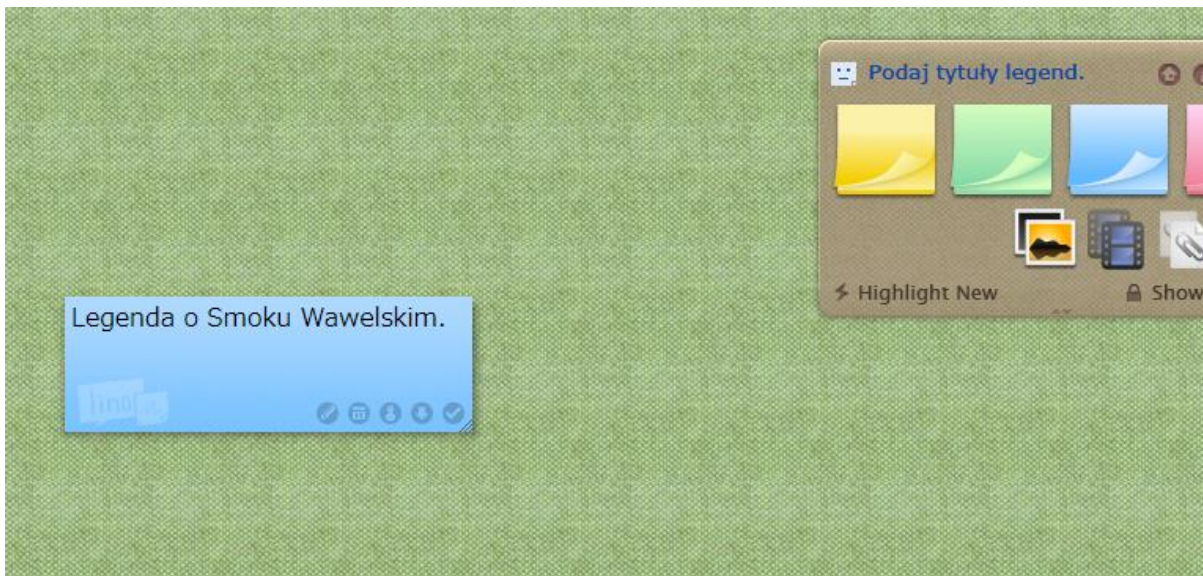
CELE LEKCJI:

Dziś na lekcji:

- przypomnę sobie tytuły znanych legend;
- powtórzę i utrwale wiadomości na temat legendy jako gatunku literackim;
- dowiem się, jak rozpoznać legendę;
- nauczę się pisać własną legendę.

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 3. Tablica Linoit

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 4. Plan wydarzeń: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021]

Ćwiczenie 1

Uporządkuj punkty planu wydarzeń.

Wykonywanie znakomitej zbroi dla kasztelana przez Melchiora Ostrogę.	↕
Zabawa Halszki i Maćka.	↕
Wejście do piwnic tajemniczego zwaliska.	↕
Zabicie bazyliuszka.	↕
Przestroga ojca.	↕
Pojawienie się Walusia.	↕
Rada Hermenegildusa.	↕
Na rynku.	↕
Droga w stronę Krzywego Koła.	↕
Wyprawa Jana Ślężaka do lochu w zamian za darowanie życia.	↕
Radość rodziców.	↕
Ujrzenie bazyliuszka i kryjówka dzieci.	↕
Poszukiwanie dzieci i śmierć służącej Agaty.	↕
Popisy niedźwiedzia Miszki.	↕
Otwarcie furty i śmierć Walusia.	↕
Wiadomość o wejściu dzieci do piwnicy i szukanie pomocy u doktora - czarownika.	↕
Odnalezienie dzieci.	↕

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 5. Koło Wordwall do losowania uczniów do odpowiedzi

Przeciagnij, aby zakręcić kołem

Zakręć

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 6. Elementy fantastyczne, prawdopodobne i historyczne w legendzie:

<https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021]

Ćwiczenie 2

Uporządkuj elementy prawdopodobne, fantastyczne i historyczne, przydzielając je do odpowiednich grup.

Elementy fantastyczne

Elementy prawdopodobne

Elementy historyczne

Zabijanie przez potwora wzrokiem.

Bazyliśzek zabijający sam siebie po ujrzeniu odbicia w lustrze.

Radość rodziców po odnalezieniu dzieci.

Warszawa.

Zabicie wzrokiem Walusia i Agaty.

Poszukiwanie spóźnionych dzieci przez służącą.

Dzieci bawiące się na rynku.

Nieposłuszeństwo dzieci i wejście do lochów.

Bazyliśzek.

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 7. Słowniczek: <https://zpe.gov.pl/a/slowniczek/DSp02Xyx4> [dostęp: 20.12.2021]

Słowniczek

---

baśń

opowieść o nadnaturalnych postaciach i zjawiskach, odzwierciedlająca ludowe wierzenia, poglądy, stosunki międzyludzkie

legenda

1. opowieść dotycząca życia świętych i bohaterów lub jakichś wydarzeń historycznych, nasycona motywami fantastyki i cudowności; 2. osoba otoczona niezwykłą sławą; 3. zmyślane lub przesadzone historie dotyczące sławnych ludzi, miejsc albo zdarzeń historycznych, 4. krótki tekst na marginesie mapy, objaśniający występujące na niej symbole graficzne i barwne, 5. napis na monecie, medalu lub pieczęci 6. liryczny utwór instrumentalny

postać fantastyczna

bohater fikcyjny występujący w literaturze fantasy, baśniach, mitologiach, legendach; wyróżnia się niezwykłymi, nadludzkimi cechami i zdolnościami

postać historyczna

postać o określonym życiorysie, która zapisała się swoim czynami na kartach historii; jej dzieje badają historycy; przeciwieństwo postaci fikcyjnej

Źródło: Zintegrowana Platforma Edukacyjna

Załącznik 8. Legenda, mit, baśń: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021]

Ćwiczenie 3

Połącz nazwę gatunku literackiego z jego definicją.

Legenda	Opowieść wyrażająca wierzenia danej społeczności.
Baśń	Opowieść o treści fantastycznej, ale związana z jakąś postacią lub miejscem historycznym.
Mit	Utwór o treści fantastycznej, zawiera normy moralne, ideały więzi społecznych i sprawiedliwych zachowań.

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Źródło: opracowanie własne

Załącznik 9. Krzyżówka: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/67186900> [dostęp: 20.12.2021]

Ćwiczenie 4

Rozwiąż krzyżówkę.

1.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
2.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
3.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
6.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
7.	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

1. Potwór, który zabijał wzrokiem.
2. Smok, który był postrachem dla mieszkańców Krakowa.
3. Nazwa szczytu w Tatrach, z którym wiąże się legenda o Śpiącym Rycerzu.
4. Legenda o Warszawie i .....
5. Córka księżęca, która nie chciała Niemca za męża.
6. Szlachcic, który chciał oszukać diabła.
7. Założenie Gniezna wiązało się z historią trzech braci: Lecha, Czecha i .....

Sprawdź

Pokaż odpowiedź

Źródło: opracowanie własne